

اهداف رفتاري

- ▶ تفاوت آموزش و یادگیری را توضیح دهد.
- ▶ مراحل انجام طراحی یک برنامه آموزشی را نام ببرند.
- ▶ اهمیت تعیین اهداف آموزشی را توضیح دهند.
- ▶ انواع اهداف آموزشی را شرح دهند.
- ▶ طبقه بندی اهداف آموزشی را در سه حیطه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی توضیح دهند.
- ▶ راه های تعیین رفتارهای ورودی فراگیران را نام ببرند.
- ▶ اصول انجام ارزشیابی تشخیصی در یک برنامه آموزشی را بیان کنند.
- ▶ معیارها و اصول انتخاب محتوا را شرح دهند.
- ▶ اجزای يك طرح درس را نام ببرند.
- ▶ الگوی آموزشی را تعریف کنند.
- ▶ انواع الگوهای آموزشی را توضیح دهند.
- ▶ عوامل موثر بر انتخاب روش های آموزشی را شرح دهند.
- ▶ انواع روش های آموزشی را توضیح دهند.

آموزش عبارت است از:

- فعالیتهایی که با هدف تسهیل یادگیری فراگیران از سوی آموزشگر طرح ریزی می شود و بین آموزشگر و یک و یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می یابد (آموزش رو در رو).
 - آموزش در معنای کلی عبارت است از هر گونه فعالیتی که هدف آن تسهیل یادگیری فراگیران است.
 - ابزاری است که در خدمت پرورش و حرفه آموزی قرار دارد و به معنای فراهم سازی فرصت های یادگیری برای افراد (دانش آموز و دانشجو) است.
 - یادگیری فرایند درونی است که توسط فرد انجام می شود (معطوف به یادگیرنده) ولی آموزش جنبه بیرونی دارد و توسط آموزشگر صورت می پذیرد.
 - یادگیری هدف و آموزش وسیله تحقق آن است.
- + در جلسات بعدی به طور مفصل به مفهوم یادگیری و نظریات مرتبط پرداخته خواهد شد.

انواع آموزش

۱- آموزش بدون رسمیت یا آزاد [Informal]

یک فرآیند مستمر و طولانی مدت است که طی آن هر فردی از تجربیات روزانه خود و از طریق تماس با محیط منزل، کار و مانند آن دانش، مهارت، نگرش و بینش کسب کرده و آن را به آموزش‌های قبلی خود اضافه می‌کند (استفاده از منابع یادگیری مختلف در سطح جامعه همانند رسانه‌های جمعی)

۲- آموزش رسمی [Formal]

یک نظام آموزشی رسمی دارای ساختار سلسله مراتبی با درجات علمی مشخص و بسیار نهادینه از مدارس ابتدائی تا دانشگاه.

۳- آموزش غیررسمی [NON-Formal]

فعالیت‌های آموزشی نظام‌مند و سازماندهی شده که در خارج از چارچوب نظام آموزشی رسمی به منظور ارائه انواع خاصی از آموزش‌ها (با ماهیت حرفه‌آموزی، مهارت‌آموزی و غیره) به زیرگروه‌های خاصی از جامعه ارائه می‌گردد. آموزش‌های ترویجی، آموزش‌های ضمن خدمت، آموزش بزرگسالان و غیره.

تعریف یادگیری

- کسب اطلاعات و اندیشه‌های تازه، عادات مختلف، مهارت‌های متنوع، و راه‌های گوناگون حل مسئله
- کسب رفتار و اعمال پسندیده یا ناپسند
- تغییر در توانایی انسان که برای مدتی باقی می‌ماند و نمی‌توان آن را به سادگی به فرایندهای رشد و نمو نسبت داد (گانیه، 1985, Gagne).

تعریفی جامع از یادگیری

– «یک تغییر نسبتاً دائم یا پایدار در رفتار یا توان رفتاری که در نتیجه تجربه به دست می‌آید (کیمبل، ۱۹۶۱)».

عناصر اصلي يادگيري

1- تغيير: يادگيري به تغيير مي انجامد

* هر چه يادگيري فرد بيشتر باشد، تغيير و تحول او بيشتر، بوده و در نتيجه، زندگي پويا تري دارد.

** هر تغيير يادگيري محسوب نهي شود.

2- تغيير نسبتاً پايدار: ماندگار بودن تغييرات

* تغييرات موقتي و گذار ناشي از خستگي، عوامل انگيزشي و هيجاني، غريزي و غير ارادي (واكنش مردمك چشم به نوسان ميزان نور)، مصرف دارو، بيماري و غيره يادگيري محسوب نهي شوند.

3- تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری: یادگیری در یادگیرنده نوعی توانایی ایجاد می کند

* یادگیری تغییر در توانایی است نه اعمال و رفتار ظاهری

** یادگیری = توانایی: از راه یادگیری توانایی انجام اعمال مختلف بدست می آید.

*** مراجعه به رفتار آشکار فرد برای پی بردن به تغییر یا توانایی ناشی از یادگیری .

**** برخی مواقع توانایی ناشی از یادگیری به طور نهانی باقی مانده و تظاهر آن به صورت تغییر رفتار تا مدتی به تاخیر می افتد.

عملکرد چیست؟

عملکرد محصول یادگیری است: عملکرد عبارت است از نتیجه عمل فرد یا دستاورد رفتار که مبنای ارزشیابی میزان یادگیری قرار می‌گیرد:

هیلگارد (Hilgard) و باور (Bower): **تفاوت بین یادگیری و عملکرد**، تفاوت بین دانستن نحوه انجام کاری و انجام آن کار است.

عملکرد متأثر از عواملی چون انگیزش و هیجان، شرایط محیطی، خستگی، بیماری و غیره است

عملکرد ممکن است نتواند بطور کامل بازتاب یادگیری باشد. (عملکرد دانش‌آموز مضطرب در جلسه امتحان یا عدم بکارگیری روش‌های معرفی شده از سوی مروج توسط کشاورز به دلیل نبود امکانات لازم در محل)

استفاده از وسایل اندازه‌گیری دقیق توأم با اندازه‌گیری متعدد در شرایط متفاوت برای دستیابی به میزان واقعی یادگیری

4- تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری بر اثر تجربه

یادگیری: تجربه به عنوان عامل تغییر

تغییرات ناشی از رشد، بالغ شدن، پیر شدن، انگیزشی، انطباق حسی، خستگی، استعمال دارو و غیره یادگیری محسوب نمی شود.

تجربه: تاثیر محرک های بیرونی و درونی بر یادگیرنده (انجام شخم صحیح توسط کشاورزان پس از آموزش نحوه شخم صحیح به کشاورزان توسط مروج، از طریق پوستر، فیلم آموزشی و غیره)

Learning hilgard

- ▶ تغییر
- ▶ تغییر نسبتاً پایدار
- ▶ تغییر نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه
- ▶ تغییر نسبتاً پایدار در رفتار بالقوه بر اثر تجربه (تأثیر متقابل فرد و محیط)

در یادگیری تغییرات در ساخت ذهنی فرد است.
مقداری از تغییرات یادگیری ممکن است در اثر شرایط مساعد به رفتار بالفعل تبدیل شود. که به آن عملکرد می گویند.

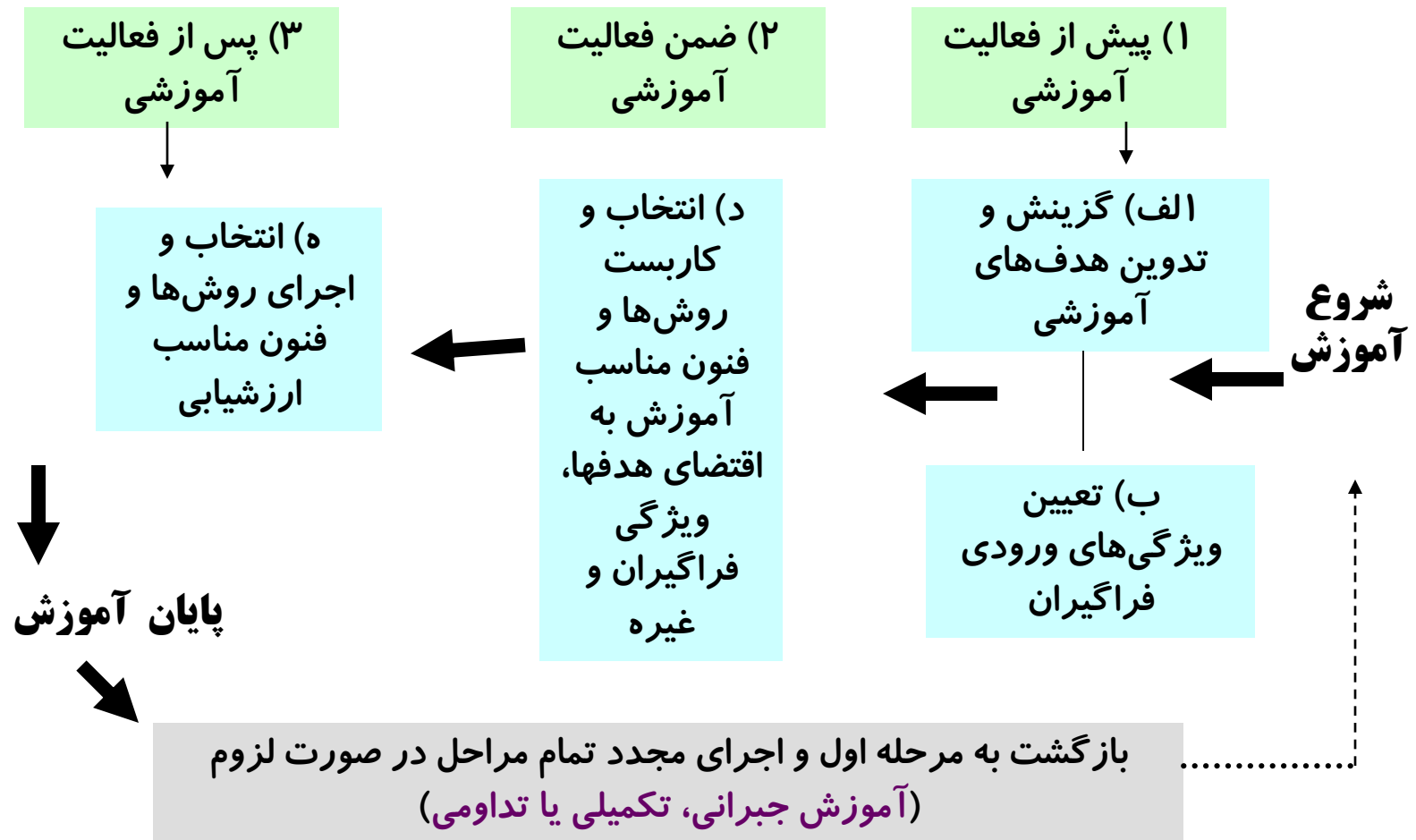
نکته

▶ در اغلب موارد تغییرات حاصل از یادگیری بلافاصله در عملکرد بروز نمی کند.

عوامل موثر در یادگیری

1. آمادگی (جسمی عاطفی عقلی) مثال سوختن چراغ
2. انگیزه و هدف
3. تجارب گذشته (یادگیری مثل رشد)
4. موقعیت و محیط یادگیری (محیط فیزیکی و روانی)
5. روش تدریس
6. تمرین و تکرار

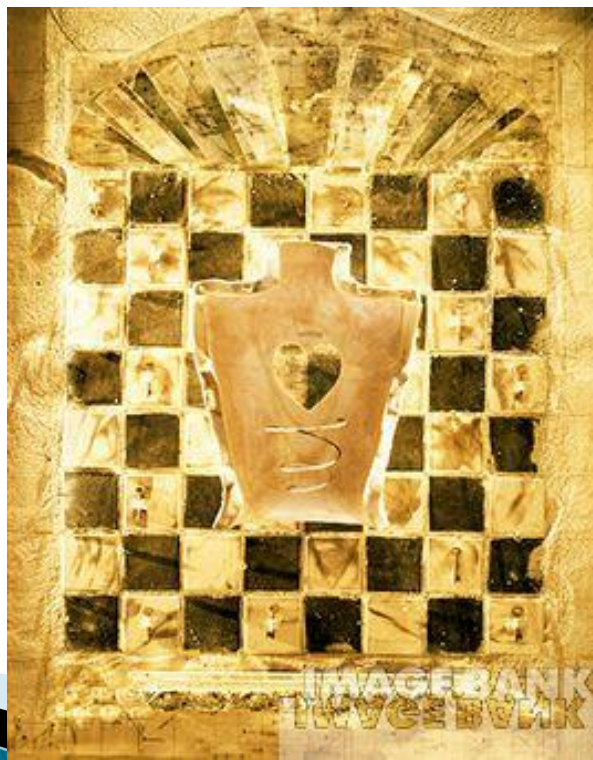
الگوی عمومی آموزش (گیج و برلایندر، ۱۹۹۲)

مهارت‌های پیش از تدریس

- طراحی آموزشی و تعیین اهداف آموزشی»»
- چگونگی تحلیل آموزشی
- تحلیل محتوا روش وسیله

برنامه ریزی دقیق در انجام هر کاری ضامن حصول نتیجه مطلوب

برنامه ریزی

► در يك مفهوم كلي يعني پيش بيني راهها، روشها و امكانات براي رسيدن به يك يا چند هدف.

طراحی آموزشی (Educational Planning):

- ▶ فرایندی است که در زمان آماده سازی يك فعالیت آموزشی طی می شود.
- ▶ وجود یک چارچوب مشخص و **نظام مند** برای برای تنظیم اهداف یادگیری، تهیه محتوای آموزشی و انتخاب روش های آموزشی مناسب، تصمیم گیری در مورد آنچه که قرار است در طی یک فعالیت آموزشی به دست آید و نحوه به دست آوردن آن را امکان پذیر می سازد.

طراحی آموزشی

پیش بینی روشها ، انتخاب و ترتیب موادآموزشی در شرایط

خاص به منظور رسیدن به نتایج یادگیری به نحو موثر

(پیچیده تر و دشوارتر بودن طراحی در هنگام کار با انسانها)

مراحل یک طراحی آموزشی:

- ▶ تعیین اهداف آموزشی
- ▶ تحلیل آموزشی
- ▶ انتخاب و سازماندهی محتوای آموزشی
- ▶ تعیین الگوهای آموزش و تدریس
- ▶ انتخاب روش ها و تکنیک های آموزشی

طراحی و تنظیم اهداف آموزشی

تعیین هدف های آموزشی

هدف = سنگ زیر بنای آموزش

آنچه **حین آموزش** انجام می شود و **بعد از آموزش** حاصل می شود همه ناشی از هدف است

هدف ها **تعیین کننده تمام جزئیات برنامه های آموزشی** است

هدف آموزشی چیست؟

آنچه معلم باید انجام دهد؟

روش آموزش

آنچه فراگیر باید انجام دهد؟

فعالیت های
فراگیر

تعیین رئوس مطالب؟

سرفصل

اهمیت تعیین اهداف آموزشی

- ▶ بدون تعیین اهداف آموزشی در یک برنامه ریزی آموزشی، نمی توان مشخص کرد که قرار است کجا برویم و به چه دست پیدا کنیم. تعیین اهداف آموزشی باعث می شود تا:
- ▶ مسیر و جهت حرکت در یک برنامه آموزشی به آسانی مشخص شود.
- ▶ به عنوان راهنمایی در مراحل تعیین و تدوین محتوای آموزشی مورد استفاده قرار گیرد.
- ▶ روش ها و شیوه های آموزشی مناسب انتخاب شود.
- ▶ به انتخاب مواد و وسایل مناسب در فعالیت های آموزشی کمک شود.
- ▶ ارزشیابی برنامه به شکلی درست و منطقی طراحی و اجرا شود.

انواع هدف های آموزشی

- ▶ اهداف کلی
رسالت و چشم انداز نهایی دوره آموزشی
- ▶ اهداف جزئی
عملکرد مطلوب، رفتارهای ویژه
- ▶ اهداف رفتاری

اصول تدوین اهداف آموزشی

- ▶ رعایت تناسب اهداف با شرایط و امکانات جامعه و نیازهای آن
- ▶ هماهنگی اهداف با شرایط و امکانات فراگیر و نیازهای او
- ▶ واضح و صریح بودن اهداف
- ▶ قابلیت اجرا
- ▶ انعطاف پذیری
- ▶ توجه به تفاوت های فردی فراگیران در تعیین اهداف
- ▶ هماهنگی بین اهداف نوشته شده
- ▶ طبقه بندی اهداف در سه گروه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی با توجه به حیطه های یادگیری

اهداف آموزشی کلی

▶ این دسته از اهداف که جهت کلی حرکت در طی یک برنامه آموزشی را مشخص می کنند و سبب هماهنگی کلیه فعالیت های آموزشی می شوند، معمولاً به صورت **عبارت های کلی و مبهم** بیان می شوند، **قابل تفسیر** بوده و در مقایسه با اهداف اختصاصی یا رفتاری تحقق آنها نیاز به مدت زمان بیشتری دارد.

- توسعه تفکر انتقادی
- پی گیری محدودیت نمک در رژیم غذایی

اهداف آموزشی اختصاصی

- ▶ این دسته از اهداف آموزشی، دارای جنبه های عملی بیشتر بوده و واضح و روشن بیان می شوند و به همین دلیل قابل تعبیر و تفسیر نخواهند بود.
- ▶ اهداف اختصاصی برخلاف اهداف کلی محدودتر، مشخص تر و قابل اندازه گیری هستند و آنچه انتظار داریم در فراگیر پس از یادگیری مطلبي خاص رخ دهد، را مشخص می کند.
- ▶ ساده ترین راه برای نوشتن اهداف جزئی، تنظیم انها بر اساس رؤوس مطالب است.
- بیمار غذاهای حاوی سدیم بالا را نام ببرد.
- با محدودیت نمک در رژیم غذایی موافقت نماید.

هدف رفتاری

اهداف رفتاری، رفتارهای ویژه ای هستند که فراگیران باید از خود بروز دهند تا مشخص شود یادگیری رخ داده است.

هدف رفتاری خوب دارای سه ویژگی زیر است:

- ▶ رفتار، مهارت یا دانشی است که فراگیر باید کسب کند، یا عمل و مهارتی است که قادر به انجام آن باشد.
- ▶ شرایط مشخص می کند که رفتار مورد نظر در چه موقعیتی انجام می شود یا انجام خواهد شد.
- ▶ معیار عبارت است از حداقل میزان قابل قبول بروز رفتار مورد نظر. در یک هدف رفتاری می توان محورهای زیر را مدنظر قرار داد:
 - تعیین محدوده زمانی برای انجام رفتار
 - تعیین محدوده تعداد پاسخ های درست
 - درصد یا نسبت مربوط به رفتار
 - ویژگی های رفتار یا عملکرد مورد نظر

ویژگی های یک هدف رفتاری

- ▶ فراگیر محور هستند: اهداف رفتاری بر آنچه که انتظار می رود فراگیر انجام دهد تاکید می کنند نه بر آنچه انتظار می رود فرد آموزش دهنده انجام دهد.
- ▶ نتایج و بروندهای یادگیری را توصیف می کنند نه فعالیت هایی که منجر به نتایج می شوند.
- ▶ با وجود یک فعل واضح و روشن در بیان اهداف رفتاری، این نوع اهداف واضح و قابل درک هستند.
- ▶ قابل مشاهده و اندازه گیری هستند: استفاده از افعال قابل مشاهده در توصیف و بیان اهداف رفتاری سبب شده است تا این اهداف قابل مشاهده و اندازه گیری باشند.

- ▶ آشنایی فراگیران با بیماری ایدز
- ▶ عامل بیماری ایدز را نام ببرد.
- ▶ علائم و نشانه های بیماری ایدز را نام ببرد.
- ▶ راههای انتقال بیماری ایدز را توضیح دهد.
- ▶ برای آموزش به مردم در مورد ایدز برنامه آموزشی تهیه نماید.
- ▶ علائم بیماری ایدز را بدون استفاده از جزوه نام ببرد.
- ▶ در حضور مربی بهداشت محلول ORS تهیه نماید.
- ▶ ینج مورد از علائم بیماری ایدز را بدون استفاده از جزوه نام ببرد.
- ▶ در حضور مربی بهداشت محلول ORS را بطور صحیح تهیه
نماید.

افعال قابل تفسیر

- ▶ بداند
- ▶ بفهمد
- ▶ آشنا شود
- ▶ درک کند
- ▶ احساس کند

Action verbs

رفتارهای عینی قابل اندازه گیری که یادگیرنده در طی دوره آموزش کسب کرده است .

تحلیل کردن	■
پیش بینی کردن	■
تعیین کردن	■
توضیح دادن	■
مجزا کردن	■
استنباط کردن	■
تقسیم کردن	■
صحبت کردن	
فهرست کردن	
انتخاب کردن	
بنویسد	
محاسبه کردن	
آزمایش کردن	
کشیدن	

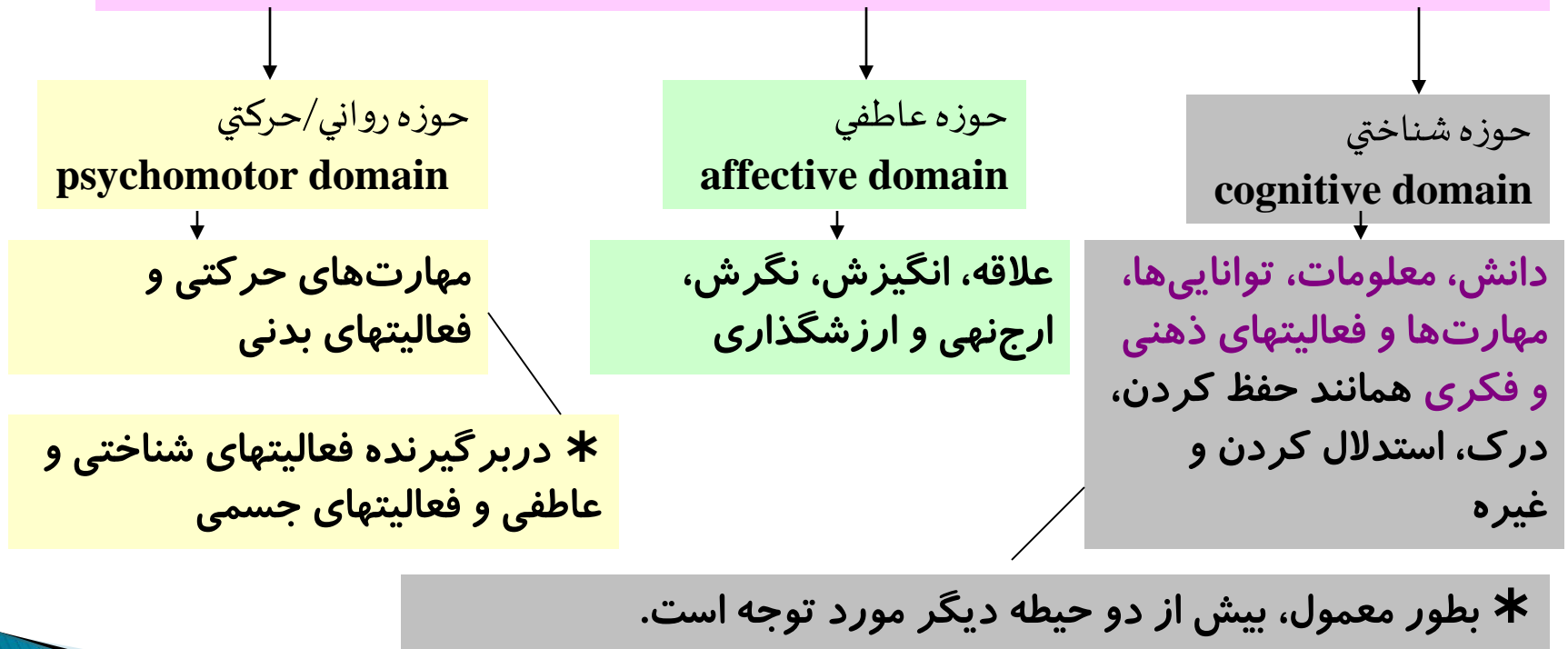
شروع طبقه بندی اهداف آموزشی از 1950

بلوم (1956)

گانیه (1977)

مریل (1981)

طبقه‌بندی بلوم Bloom از هدف‌های آموزشی

انواع حیطه های یادگیری

- ▶ **حیطه شناختی (Cognitive):** شامل اهدافی می شود که محتوای مربوط به آنها جنبه نظری داشته و یادگیری آنها مستلزم فعالیت های ذهنی و عقلانی است. مثال: فراگیر بتواند مراحل برنامه ریزی آموزشی را توضیح دهد.
- ▶ **حیطه عاطفی (Affective):** مربوط به اهدافی می شود که محتوای مربوط به آنها جنبه ایجاد و یا تغییر نگرش، طرز فکر و ارزش ها را دارد. مثال: فراگیر بتواند در مباحث علمی از لزوم برنامه ریزی آموزشی در برنامه های آموزشی دفاع کند.
- ▶ **حیطه روانی حرکتی (Psychomotor):** محتوای مربوط به اهداف این حیطه، اختصاص به آموزش مهارت ها دارد. مثال: فراگیر بتواند برای يك موضوع مشخص سلامت، برنامه ریزی آموزشی انجام دهد.

Bloom طبقه بندی اهداف آموزشی

حیطه شناختی:

- 1- دانستن
- 2- فهمیدن
- 3- کاربرد
- 4- تحلیل
- 5- ترکیب
- 6- ارزشیابی

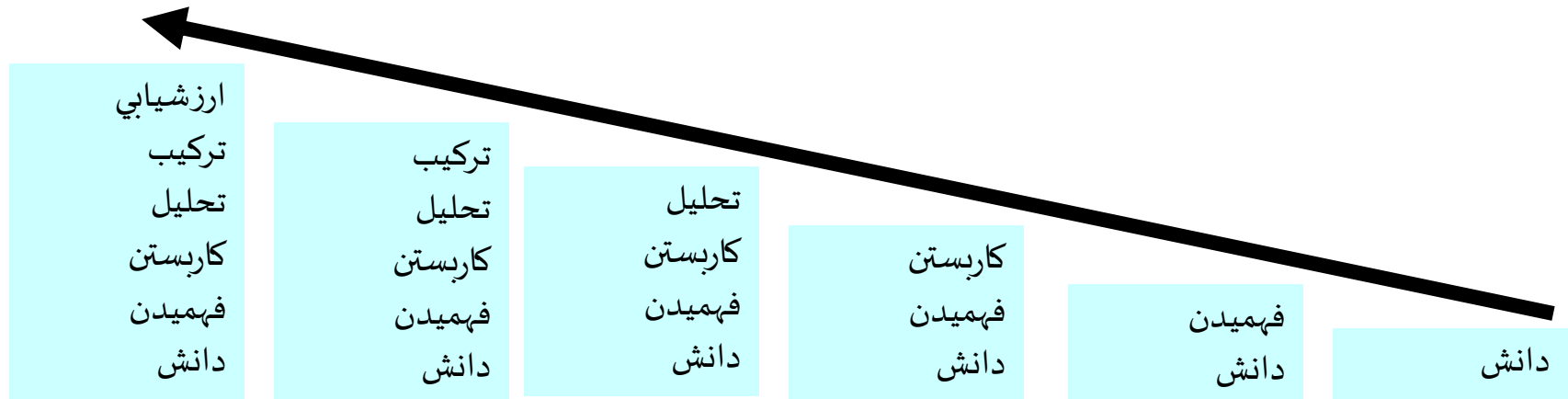
حیطه عاطفی:

- 1- دریافت
- 2- پاسخ
- 3- ارج نهادن
- 4- سازماندهی ارزشها
- 5- وجدانی کردن ارزشها

حیطه روانی - حرکتی:

- 1- آمادگی و تقلید
- 2- اجرا بدون کمک
- 3- دقت
- 4- هماهنگی
- 5- عادی شدن

طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی، حوزه شناختی

+ طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی در حوزه شناختی بر **اصل پیچیدگی** استوار است.

+ در نظر گرفتن **تجارب قبلی و آموخته‌های پیشین فراگیران** در هدف‌گذاری ضروری است

+ از **نگاه خطی سلسله‌مراتبی** به جریان تدریس - یادگیری مبتنی بر سلسله‌مراتب هدف پرهیز شود.

طبقه بندی اهداف آموزشی Bloom

حیطه شناختی:

1- دانش: کسب یا به خاطر آوردن آنچه فراگیر قبلاً آموخته است در این حیطه قرار می گیرد. یادگیری صرفاً حفظی است. استفاده از افعالی مانند تعریف می کند، مشخص می کند، بیان می کند، نام می برد، نشاندهنده این سطح است.

(اطلاعات منفرد- روشها و جریان عملها - مفاهیم و اصول و قوانین عام)

حیطه شناختی از دیدگاه بلوم

2- فهمیدن: فهمیدن و دریافت معنای یک مطلب و بیان آن با زبان خود فراگیر مشخصه این سطح است. افعالی مانند توضیح می دهد، برگردان می کند، تمیز می دهد، مثال می زند، استنتاج می کند، بسط می دهد، در این سطح مورد استفاده قرار می گیرد.

(درک اصول و مفاهیم- تفسیر متون ، نمودارها و تصاویر- تخمین نتایج آتی مخفی در اطلاعات - توجیه روشها و جریان عملها)

فهمیدن (comprehension) یا درک مطلب:

1- ترجمه یا برگردان: ترجمه متن از زبانی به زبان دیگر، خواندن نقشه و غیره

تبدیل به بیان قابل فهم تر
تبدیل اطلاعات اماری به گفتاری

2- تفسیر: توضیح یا بیان مطالب همراه با معنی کردن، ارایه مثال و خلاصه‌ای از آنها
تفسیر نقشه، جداول

3- برون‌یابی (پیش‌بینی) / درون‌یابی:

Extrapolation/interpolation بسط دادن اطلاعات موجود: تعمیم نتایج یک تحقیق بر روی یک نمونه به کل جامعه. / پرکردن شکافهای اطلاعات موجود در یک رشته علمی (تشخیص و افزودن مراحل به روش معمول تحقیق)

حیطه شناختی از دیدگاه بلوم

3- کاربرد: توانایی به کار بردن اصول علمی فرضیه ها قضایا در موقعیت های جدید و واقعی. استفاده از افعالی مانند محاسبه می کند، به کار می برد، تهیه می کند، حل می کند، نمایش می دهد، مربوط به این سطح از حیطه شناختی است.

(کاربرد مفاهیم و قوانین در موقعیتهای جدید- کاربرد قوانین و نظریه ها در موقعیتهای عملی- تبدیل متون نوشتاری به فرمولهای ریاضی- تهیه جدولها و نمودارها- نمایش روش صحیح انجام دادن یک کار)

حیطه شناختی از دیدگاه علوم

تحلیل (analysis):

- ▶ 1- تحلیل عناصر: شناسایی علل و معلول‌های ضایعات محصولات کشاورزی
- ▶ 2- تحلیل روابط: (روابط بین علل و معلول‌ها
- ▶ 3- تحلیل اصول سازمانی:
- ▶ - شناسایی ساختار منطقی یک مطلب یا موضوع:

4- تحلیل: قابلیت تفکیک یک مطلب به اجزا تشکیل دهنده آن. در این سطح استفاده از افعالی مانند تجزیه می‌کند، مشخص می‌کند، تصویر می‌کند، طراحی می‌کند، ارتباط می‌دهد، انتخاب می‌کند، تفکیک می‌کند، معمول است.

(پی بردن به مفروضات بیان نشده یک متن-
پی بردن به تناقضات موجود در یک
استدلال- تمیز حقایق از حدسیات- تخمین
میزان ارتباط اطلاعات- تجزیه ساختار
محتوایی یک کار)

حیطه شناختی از دیدگاه بلوم

5- ترکیب: توانایی قرار دادن اجزا و عناصر جدا شده در کنار هم و تشکیل یک کل جدید. افعال در این سطح عبارتند از: طبقه بندی می کند، ترکیب می کند، خلق می کند، اصلاح می کند، اختراع می کند، طرح می دهد

(نوشتن یک متن کاملاً منسجم - ارائه یک سخنرانی سازمان یافته - نوشتن یک داستان کوتاه جدید - ارائه طرح یک تحقیق - ترکیب یادگیریهای متفرق به منظور حل یک مسئله یا مشکل - ارائه چارچوبی برای تقسیم بندی اشیاء، پدیده ها، یا حوادث)

▶ ترکیب (synthesis) خلاقیت یا آفرینندگی:

▶ 1- تولید يك اثر بي همتا و منحصر به فرد
نوشتن داستان، سرودن شعر

▶ 2- تولید يك نقشه یا مجموعه طراحی
یک دوره آموزشی.

▶ 3- استنتاج مجموعه ای از روابط انتزاعی:
تدوین یک نظریه یادگیری، کشف یک فرمول ریاضی و غیره.

حیطه شناختی از دیدگاه علوم

6- ارزشیابی: توانایی مقایسه و قضاوت درباره مطالب. افعال ارزیابی می کند، مقایسه می کند، نتیجه گیری می کند، انتقاد می کند، اثبات می کند، در این سطح مورد استفاده قرار می گیرند.

(قضاوت درباره استحکام منطقی متون - قضاوت در زمینه میزان ارتباط بین اطلاعات و نتیجه گیری های - قضاوت درباره انجام دادن یک کار با استفاده از معیارها درونی - قضاوت در زمینه ارزش یک کار با استفاده از معیارهای بیرونی)

➤ (د) ارزشیابی (evaluation): داوری درباره ارزش يك موضوع یا مطلب برای مقاصد معین

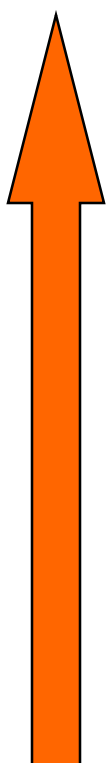
➤ 1- داوری بر اساس شواهد درونی

➤ توانایی سنجش صحت مطالب يك گزارش و نشان دادن اشتباهات منطقی يك بحث

➤ 2- ارزشیابی بر اساس ملاک بیرونی:

توانایی ارزیابی يك مقاله علمی با توجه به دستورالعمل مجله

Bloom's Cognitive Levels

Evaluation – make a judgment based on criteria

Synthesis – produce something *new* from component parts

Analysis – break material into parts to see interrelationships

Application – apply concept to a *new* situation

Comprehension – explain, interpret

Knowledge – remember facts, concepts, definitions

Blooms Taxonomy

نمونه افعال رفتاری درحیطه شناختی

- 1- دانش (تعریف کردن ، بیان کردن ، نوشتن)
- 2- درک (شرح دادن ، اشاره کردن ، نام بردن ، فرموله کردن ، طبقه بندی کردن)
- 3- کاربرد (برگزیدن ، پیدا کردن، نشان دادن ،محاسبه کردن، استفاده کردن)
- 4- تحلیل (تحلیل کردن ، نتیجه گیری کردن ، مقایسه کردن ، نقد کردن)
- 5- ترکیب (دوباره گفتن ، خلاصه کردن ، استدلال کردن ، بحث کردن ، تعمیم دادن)
- 6- ارزشیابی (قضاوت کردن ، ارزشیابی کردن ، حمایت کردن ، دفاع کردن ، حمله کردن ، برگزیدن ، اجتناب کردن)

- ▶ فراگیر بتواند مثالهایی برای غذاهای کم کالری بیاورد
- ▶ دلایل افزایش وزن بعد از 30 سالگی را توضیح دهد.
- ▶ فراگیر بتواند یک رژیم غذایی برای خودش تعیین کند
- ▶ فراگیر بتواند مسائل خانوادگی خود را حل کند
- ▶ فراگیر اجزای مختلف بدن انسان را مشخص کند.
- ▶ فراگیر بتواند واقعیت‌های علمی را از عقاید مردم متمایز سازد
- ▶ فراگیر بتواند برای مشکل اعتیاد یک طرح آموزشی ابتکاری ارائه دهد.
- ▶ فراگیر بتواند یک داستان را نقد و بررسی کند

Bloom طبقه بندی اهداف آموزشی

حیطه شناختی:

- 1- دانستن 2- فهمیدن 3- کاربرد 4- تحلیل 5- ترکیب
- 6- ارزشیابی

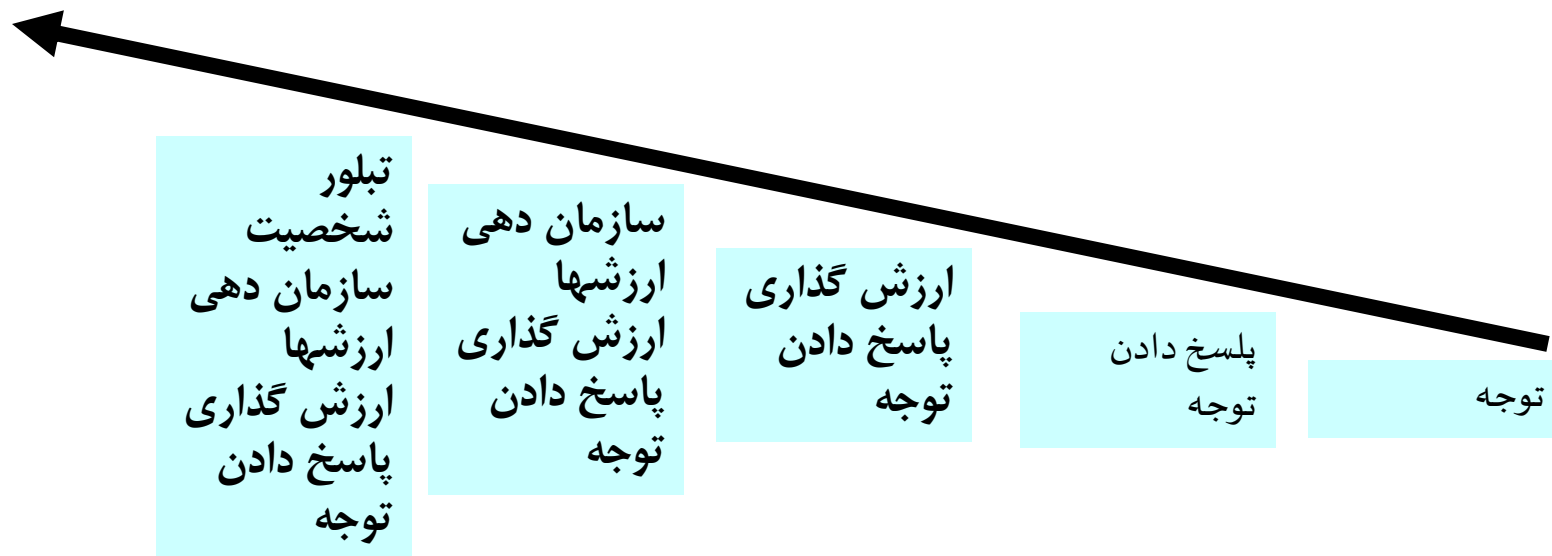
حیطه عاطفی:

- 1- دریافت 2- پاسخ 3- ارج نهادن 4- سازماندهی ارزشها
- 5- وجدانی کردن ارزشها

حیطه روانی - حرکتی:

- 1- آمادگی و تقلید 2- اجرا بدون کمک 3- دقت 4- هماهنگی 5- عادی شدن

طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی، حوزه عاطفی

حیطه عاطفی از دیدگاه علوم

1- دریافت و توجه: تمایل برای توجه به

یک پدیده، محرک یا موضوعات خاص. میل به شنیدن دیدن. فراگیر از حالت غیر فعال بیرون می آید. جلب و حفظ و هدایت توجه فراگیر نسبت به آموزش. افعالی مانند گوش می دهد، می پرسد، توصیف می کند، اشاره می کند، قرار می دهد، در این سطح به کار می روند.

(جذب، حفظ و هدایت توجه نسبت به عامل

و محرک - آگاهی یا درک پدیده -
توجه خاص به شیء یا پدیده)

1 ▶ دریافت کردن/ توجه کردن

حساسیت یا میل به پذیرش بعضی پدیده ها و
محرک های محیطی

- الف) آگاهی: نسبت به وجود يك پدیده و ابعاد آشکار آن
- آگاهی از عوامل زیباشناختی در لباس، ساختمان، فضای سبز و غیره
- ب) میل به پذیرش: تمایل به ملاحظه اندیشه ها و علایق دیگران
- تأمل درباره دیدگاه های دیگران در خصوص مسائل جامعه
- ج) توجه انتخابی: تأمل و تمرکز بر روی برخی عناصر يك دیدگاه، پدیده، برخی محرک ها و غیره
- گوش دادن به نت خاصی از يك قطعه موسیقی، تأمل درباره یکی از دیدگاه های مطرح شده در جریان بحث

حیطه عاطفی از دیدگاه بلوم

▶ پاسخ دادن:

- الف) رضایت به پاسخ‌دهی: اطاعت از رویدادها و مسئولیت‌ها بدون پذیرش کامل ضرورت آن
- پیروی از مقررات آموزشگاه بدون پذیرفتن ضرورت آن بطور کامل
- ب) میل به پاسخ‌دهی: پاسخ داوطلبانه شرکت داوطلبانه در بحث کلاس
- ج) خرسندی در پاسخ‌دهی: همراه با هیجان لذت، خوشی، ذوق
- لذت مطالعه به عنوان سرگرمی

2- پاسخ: مشارکت فعالانه مخاطب و نشان دادن واکنش او نسبت به موضوع مورد نظر. از پیروی و متقاعد شدن شروع تا اقدام داوطلبانه و پاسخ همراه رضایت پیش می‌رود. افعالی مانند جواب می‌دهد، کمک می‌کند، اجرا می‌کند، تمرین می‌کند، مطالعه می‌کند، می‌گوید، می‌نویسد، در این سطح است.

(مطالعه موارد تعیین شده- مطالعه بیش از حد تعیین شده- مطالعه برای کسب لذت- ادامه و استمرار فعالیتها، صرفاً برای کسب رضایت شخصی)

حیطه عاطفی از دیدگاه علوم

3- ارزش گذاری: ارزش قائل شدن برای پدیده یا موضوع خاص. درونی کردن بعضی ارزشها. عقیده از ثبات بیشتری برخوردار است. فرد دیگران را ترغیب می کند تا نظر او را بپذیرند. افعالی مانند تصدیق می کند، کامل می کند، دفاع می کند، سهیم می شود، تشکیل می دهد، گزارش می دهد، ویژه این سطح است.

(قبول یک ارزش- احساس مسئولیت در قبال یک ارزش- رفتار به نحوی که قبول ارزش در ورای آن قابل درک باشد)

▶ (3 ارزش گذاری:

ابراز عقیده یا باور (belief) یا

نگرش (attitude) به يك چیز.

- الف) پذیرش يك ارزش: ارزش دهی به يك پدیده، رفتار یا شیء
- پذیرش اهمیت عادت های خوب مربوط به تندرستی
- ب) ترجیح دادن يك ارزش: پذیرش، وابستگی، پیگیری يك ارزش
- دفاع از آرمان خود در جریان مباحث انتخاباتی
- ج) تعهد: درجه بالایی از اطمینان و تلاش برای متقاعد ساختن دیگران نسبت به باور خود
- وفاداری به يك موقعیت، فرد یا گروه

حیطه عاطفی از دیدگاه بلوم

4- سازمان‌دهی ارزش‌های درونی شده

- الف) درك مفهوم يك ارزش با بررسی روابط آن با ارزش‌های آموخته
- درك مسئولیت‌پذیری اجتماعی در قبال حفظ محیط زیست
- ب) سازمان‌دهی يك نظام ارزشی: پیوند دهی ارزش‌ها به صورتی یکپارچه
- اولویت‌بندی اوقات فراغت با توجه به علایق و هنجارهای مورد نظر در قالب يك برنامه زمانی

4- سازمان‌دهی ارزش‌ها: جمع بین ارزش‌های مختلف و ساختن یک نظام ارزشی. افعالی چون تعمیم می‌دهد، ارتباط می‌دهد، تکمیل می‌کند، ادغام می‌کند، سازمان می‌دهد در این سطح است.

(تلفیق ارزش‌های مختلف از طریق درک و سازمان‌دهی آنها- حل و رفع تناقضات موجود بین ارزش‌های مختلف- ایجاد یک مجموعه ارزشی واحد و منسجم)

حیطه عاطفی از دیدگاه بلوم

5- وجدانی کردن ارزشها: بالاترین سطح در حیطه عاطفی است که با تبلور ارزش ها در رفتار و شیوه زندگی فراگیر و حفظ عادات خوب مشخص می شود. در این سطح افعالی مانند رسیدگی می کند، تشخیص می دهد، استفاده می کند، تجدیدنظر می کند، پیگیری می کند، مورد استفاده قرار می گیرد.

(داشتن یک مجموعه ارزشی که تمام اعمال فرد را دربرگیرد- داشتن یک مجموعه ارزشی که رفتار آتی فرد بر مبنای آن قابل پیش بینی باشد - داشتن یک مجموعه ارزشی که به صورت مشخصه فرد درآید)

► 5) شخصیت پذیری ارزشها:

تبدیل نظام ارزشی به صورت يك سبك زندگی یا دیدگاه فلسفی

- الف) آمادگی کلی:
- تمایل، جهت گیری و پیش آمادگی برای عمل کردن به شیوه معین
- داوری درباره مسایل و مشکلات از دیدگاه خاص خویش
- ب) شخصیت پذیرفتن: بالاترین سطح درونی سازی
- شکل دهی فلسفه پایداری برای زندگی : سودمندی گرایی، لذت گرایی و غیره

نمونه افعال اجرایی در حیطه عاطفی

1- دریافت (گوش دادن ، پذیرفتن ، طرفداری کردن)

فراگیر مایل است به اتفاقات کلاس آموزشی توجه نماید

2- پاسخدهی (بیان کردن ، فهرست کردن ، ایجاد کردن)

فراگیر بطور داوطلبانه پمفلت بهداشت روان را مطالعه می کند

3- ارزش گذاری (مشارکت کردن ، به دست آوردن ، تصمیم

گرفتن ، تاثیر گذاردن)

فراگیر در بحث گروهی از انجام فعلیت بدنی دفاع می کند

4- سازماندهی (سازمان دادن ، مرتبط کردن ، شکل دادن ،

پیوند دادن)

فراگیر باورهای خود را در هم می آمیزد و یک نظام ارزشی برای خود بوجود می آورد

5- تبلور شخصیت (تغییر دادن ، نمایش دادن ، معین کردن)

فراگیر در موقعیتهای مختلف متناسب با نظام ارزشی خود رفتار می کند

- ▶ جهت دخول سند فولی همکاری کند.
- ▶ محدودیتهای زندگی با بیماری قلبی را قبول کند.
- ▶ اعمالی با الگوی یک والد خوب به طور تثبیت شده انتخاب کند.
- ▶ قانون رفتاری ثابت جهت احترام به سلامت خود و سایرین ارائه کند.

Bloom طبقه بندی اهداف آموزشی

حیطه شناختی:

- 1- دانستن 2- فهمیدن 3- کاربرد 4- تحلیل 5- ترکیب
- 6- ارزشیابی

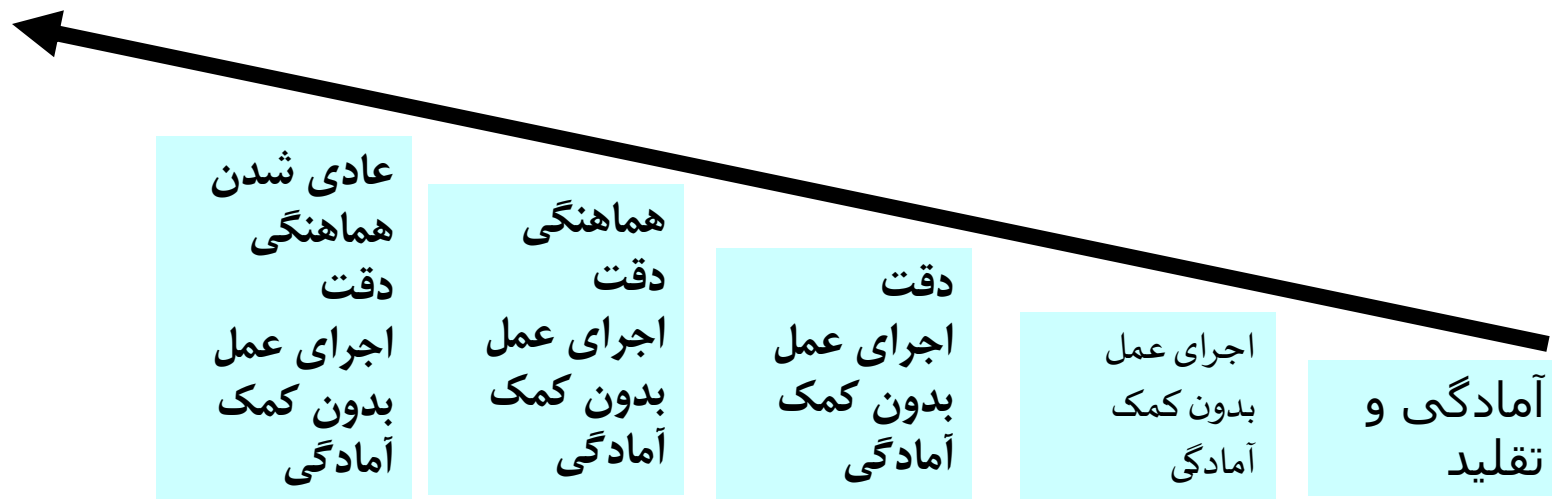
حیطه عاطفی:

- 1- دریافت 2- پاسخ 3- ارج نهادن 4- سازماندهی ارزشها
- 5- وجدانی کردن ارزشها

حیطه روانی - حرکتی:

- 1- آمادگی و تقلید 2- اجرا بدون کمک 3- دقت 4- هماهنگی 5- عادی شدن

طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی، حوزه روانی حرکتی

حیطه روانی - حرکتی از دیدگاه dave

تقلید و آمادگی: فراگیر رفتاری را که مربی انجام می دهد مشاهده می کند تا بتواند از حرکات و رفتار مربی تقلید کند. افعالی مانند دنبال می کند، الگوبرداری می کند، پیاده می کند، جدا می کند، برای نوشتن اهداف در این سطح کاربرد دارند.

بیمار سرنگ انسولین را مطابق پرستار در دست خود قرار می دهد.

سه نوع آمادگی قبل از انجام مهارت حرکتی:

(آمادگی ذهنی - آمادگی بدنی - آمادگی عاطفی)

اطلاع داشتن بدن را درست بکار بردن میل به کارگیری

حیطه روانی - حرکتی از دیدگاه داوه

اجرای مستقل (Independent Performance): در این سطح وابستگی به مربی ناچیز بوده و نیازی به کمک مستقیم او نیست، هر چند نظارت و هدایت او تداوم دارد. لازمه آن آمادگی ذهنی عاطفی و فیزیکی است. افعالی مانند اندازه می گیرد، مرتب می کند، قرار می دهد، انجام می دهد، در این سطح مورد استفاده قرار می گیرند.

حیطه روانی - حرکتی از دیدگاه dave

▶ **دقت (Accuracy):** در این سطح، فراگیر با دقت، سرعت و ظرافت رفتار آموخته شده را انجام می دهد و اشتباهات خود را به حداقل می رساند. استفاده از همان افعال مرحله قبل ولی با بیان مناسب قیدهای سرعت، دقت و یا ظرافت مشخصه این سطح است.

حیطه روانی - حرکتی از دیدگاه داوه

- ▶ هماهنگی حرکات (Coordination of Actions): در این سطح، بین مجموعه ای از اعمال هماهنگی برقرار می شود و فراگیر توانایی انجام چندین حرکت را به طور همزمان دارد.

حیطه روانی - حرکتی از دیدگاه dave

- ▶ **عادی شدن (Normality):** بالاترین مرحله یادگیری در حیطه روانی حرکتی است که در آن فراگیر رفتار را به صورت خودکار و بدون نیاز به تفکر و صرف انرژی برای هماهنگ کردن فعالیت ها انجام می دهد. افعالی که بر جنبه ماهرانه انجام یک فعالیت تاکید دارند، در این سطح به کار می روند.
- بیمار بتواند تزریق انسولین را بطور صحیح انجام دهد.

- ▶ مناسب ترین روش پوشک کردن کودک را با کوشش و خطا کشف کند.
- ▶ بیمار براحتی بتواند انسولین به خود تزریق کند.

Bloom طبقه بندی اهداف آموزشی

حیطه شناختی:

- 1- دانستن
- 2- فهمیدن
- 3- کاربرد
- 4- تحلیل
- 5- ترکیب
- 6- ارزشیابی

حیطه عاطفی:

- 1- دریافت
- 2- پاسخ
- 3- ارج نهادن
- 4- سازماندهی ارزشها
- 5- وجدانی کردن ارزشها

حیطه روانی - حرکتی:

- 1- آمادگی و تقلید
- 2- اجرا بدون کمک
- 3- دقت
- 4- هماهنگی
- 5- عادی شدن

افعال صریح در حیطه شناختی	افعال صریح در حیطه عاطفی	افعال صریح در حیطه روانی - حرکتی
تعریف کردن	قبول کردن	با مهارت به کار گرفتن
فهرست کردن	تأیید کردن	درست اجرا کردن
نام بردن	همکاری کردن	درست آزمایش کردن
توضیح دادن	علاقتمند شدن	بازسازی کردن
تشخیصی دادن	هم عقیده شدن	جابه جا کردن
طبقه بندی کردن	تحریک شدن	محکم کردن
تجزیه و تحلیل کردن	آرزو کردن	عوض کردن
تشخیصی دادن	با علاقه انجام دادن	و غیره ...
قضاوت کردن	تعهد داشتن	
و غیره	و غیره	

مثال:

- دانشجو بتواند:
- بخشهای اصلی دستگاه گوارش را بر روی تصویر نشان دهد.
- با استفاده از سرنگ تزریق عضلانی انجام دهد.
- انواع دیابت را نام ببرد.
- میزان داروی مصرفی (.....) برای نوزادان را محاسبه کند.
- دانشجو بدخیمی بازال و ملانوسیتی را از نظر خصوصیات کلینیکی تشخیص دهد.
- نسبت به حفظ وسایل آزمایشگاه بالینی احساس مسئولیت نماید.
- قوانین محیط آموزش بالینی را رعایت نماید.

مراحل یک طراحی آموزشی:

- ▶ تعیین اهداف آموزشی
- ▶ تحلیل آموزشی
- ▶ انتخاب و سازماندهی محتوای آموزشی
- ▶ تعیین الگوهای آموزش و تدریس
- ▶ انتخاب روش ها و تکنیک های آموزشی

تحليل آموزشي

► فرایندی که در طی آن هدف کلی آموزشی را به وظایف یا اعمالی که فراگیر باید انجام دهد و یا معلومات و مهارت هایی که پس از اجرای آموزش باید کسب کند، تبدیل می شود، تحلیل آموزشی فرایندی که در طی آن، هدف کلی به اهداف آموزشی اختصاصی و رفتاری تبدیل می شوند.

اجزا دقیق تحلیل آموزشی

1. تبدیل هدف کلی به جزئی
2. تبدیل هدف جزئی به هدف رفتاری
3. تعیین ارتباط بین هدفهای کلی و جزئی
4. تعیین رفتار ورودی
5. ارزشیابی تشخیصی
6. تعیین نخستین گام آموزش

هدف کلی

مرحله اول

تحلیل آموزشی

مرحله دوم

اهداف میانی

رفتار ورودی

اهداف جزئی

ارزشیابی تشخیصی

گزینه‌های محتوا-شیوه‌ها و رسانه‌ها

مرحله سوم

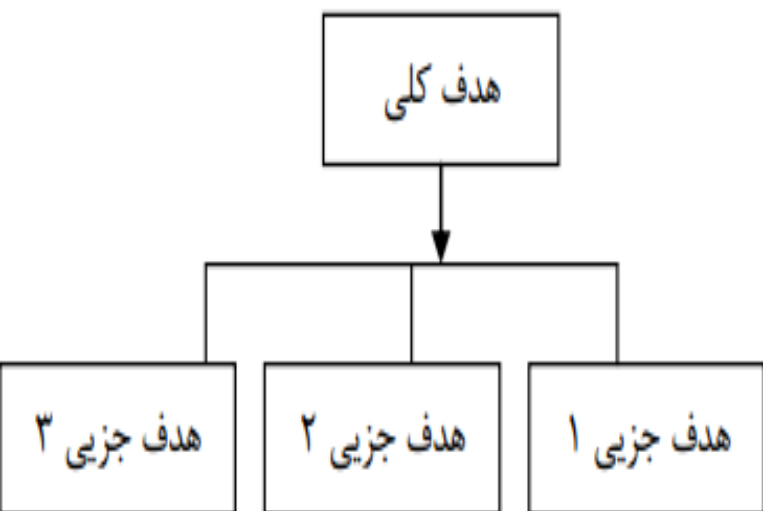
تعیین نظام ارزشیابی

مرحله چهارم

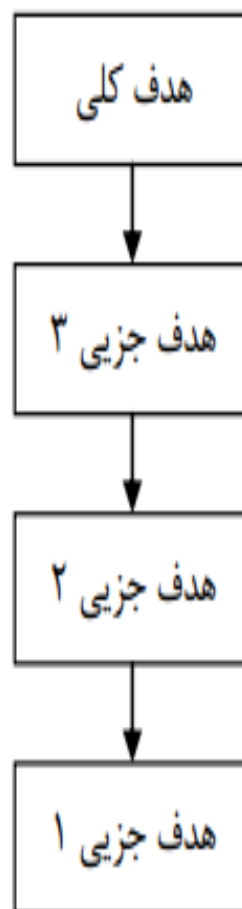

در تدوین اهداف آموزشی سه شکل از ارتباط اهداف با یکدیگر وجود دارد:

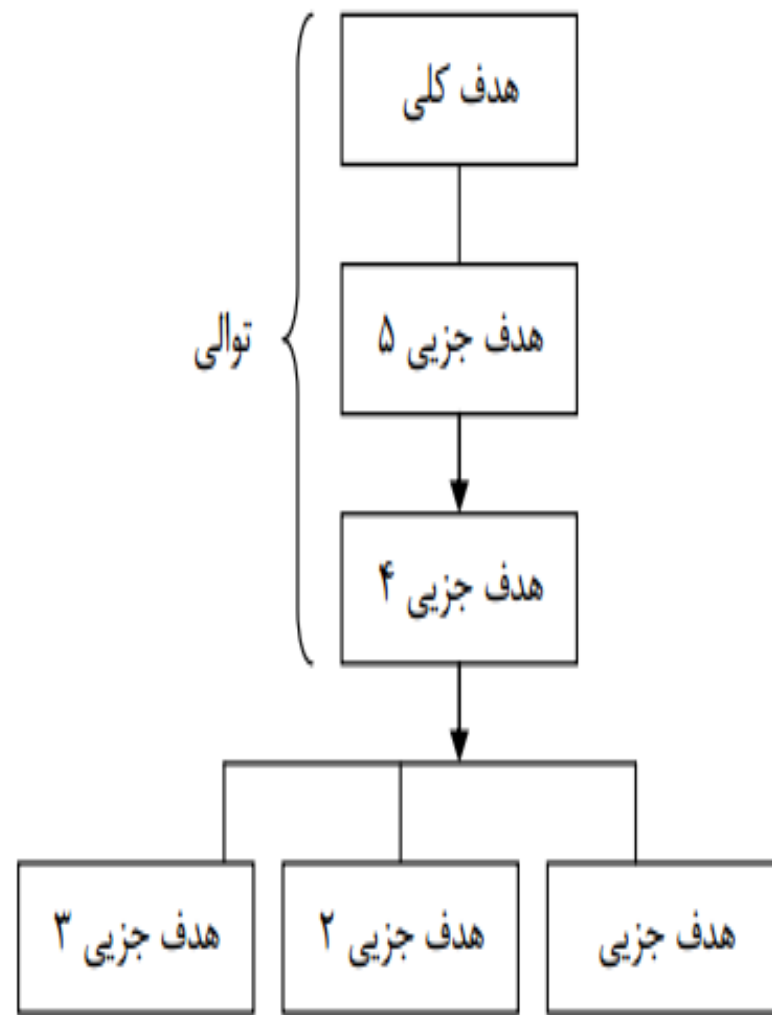
- ▶ ممکن است ارجحیت یک هدف بر هدف دیگر مهم باشد و قبل از تحقق هدف پایین تر، رسیدن به هدف بالاتر امکان پذیر نباشد (اهداف تسلسلی)
- ▶ ممکن است اهداف در يك سطح قرار بگیرند و نسبت به هم تقدم نداشته باشند (اهداف همتراز)
- ▶ ممکن است ارتباط اهداف اختصاصی حالت ترکیبی داشته باشد و اجزای هدف رفتاری نهایی را مجموعه اهداف تسلسلی و همتراز تشکیل دهند.

(نمودار موازی)

(نمودار متوالی)

توالی

موازی

(نمودار ترکیبی)

اجزا دقیق تحلیل آموزشی

1. تبدیل هدف کلی به جزئی
2. تبدیل هدف جزئی به هدف رفتاری
3. تعیین ارتباط بین هدفهای کلی و جزئی
4. تعیین رفتار ورودی
5. ارزشیابی تشخیصی
6. تعیین نخستین گام آموزش

تمرین

- ▶ فراگیر بتواند قد نوزاد را در حالت خوابیده با حد اکثر 1% خطا اندازه گیری نماید.
- ▶ علائم و نشانه های بیماری ایدز را نام ببرد.
- ▶ فراگیر در مباحث علمی از لزوم اندازه گیری قد نوزاد در هر ویژگی دفاع نماید.

کار گروهی 1

▶ با نظر اعضای گروه و از بین مسائل آموزشی مرتبط، یک مورد را انتخاب کنید. برای آن، اهداف آموزشی کلی و اهداف رفتاری بنویسید.

اجزا دقیق تحلیل آموزشی

1. تبدیل هدف کلی به جزئی
2. تبدیل هدف جزئی به هدف رفتاری
3. تعیین ارتباط بین هدفهای کلی و جزئی
4. تعیین رفتار ورودی
5. ارزشیابی تشخیصی
6. تعیین نخستین گام آموزش

تعیین وا اندازه گیری مهارتهایی ورودی فراگیران

معلومات، مهارتها و تواناییهایی که فراگیران باید قبل از شروع فعالیت آموزشی نشان دهند تا بتوانند با موفقیت به اهداف رفتاری دست یابند.
(عمل ضرب برای تقسیم)

توجه به **ویژگی های** که تفاوت در آنها بر **یادگیری و موفقیت** برنامه های آموزشی تاثیر محسوس دارد.

خصوصیات مهم فراگیران

1- خصوصیات فیزیکی

2- میزات اطلاعات از موضوع آموزشی

3- سن و رشد ذهنی

4- انگیزه یادگیری و گرایش نسبت به موضوع

- ▶ معلم چگونه مطمئن می شود که شاگردانش مهارت‌های لازم برای ورود به مطلب جدید را دارند؟
- ▶ او چگونه می تواند دریابد شاگردانش قسمتی از مطالب را از پیش می دانند؟
- ▶ آیا یادگیرندگان بر دانشها و مهارت‌های بیش نیاز درس تازه از قبل تسلط یافته اند؟
- ▶ یادگیرندگان چه مقدار از هدفها و محتوای درس تاره را قبلا یاد گرفته اند؟

اهداف سنجش آغازین

- ▶ آیا یادگیرندگان بر دانش و مهارتای پیش نیاز درس تازه از قبل تسلط یافته اند؟ رفتار ورودی
- ▶ یادگیرندگان چه مقدار از اهداف و محتوای درس تازه را قبل یاد گرفته اند؟ آزمون جایابی یا پیش آزمون

سنجش آغازین
Pre-measurement

یادگیرندگان چه میزان از هدف‌ها و محتوای درس
تازه را قبلاً یاد گرفته‌اند؟

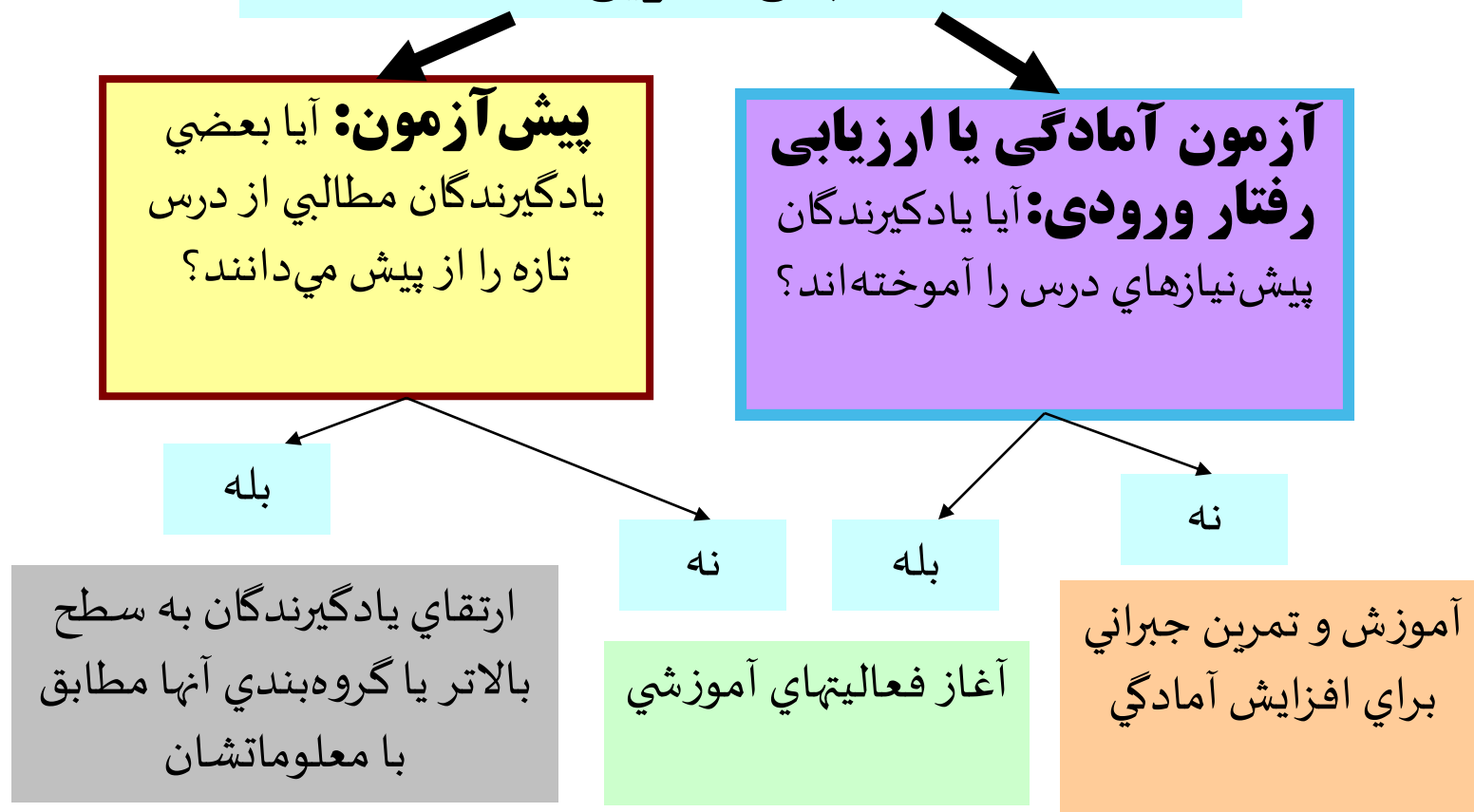
یادگیرندگان تا چه حد بر پیش‌نیازها تسلط
دارند؟

آزمون جایابی یا پایه‌گزینی یا پیش‌آزمون
Pretest / placement test
نوعی آزمون نهایی شامل هدف‌های آموزشی درس

سنجش رفتار ورودی

تعیین میزان برخورداری و آشنایی فراگیران با اطلاعات، مهارت‌ها و دیدگاه‌هایی که قرار است به آنها آموزش داده
شود.

سنجش آغازین

پیش آزمون

- ▶ سنجش آگاهی
- ▶ سنجش نگرش
- ▶ سنجش رفتار

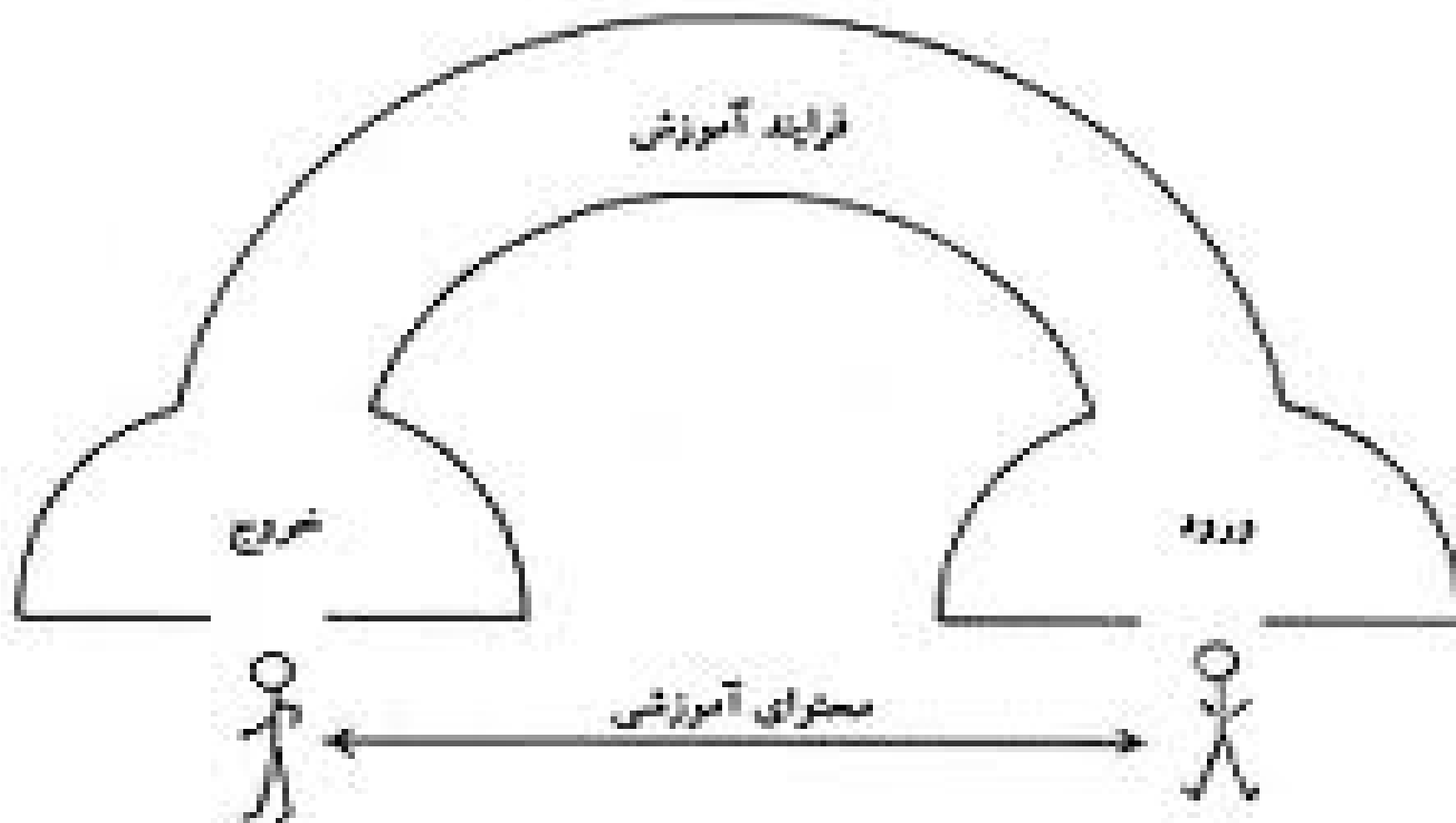
يك مثال

- رفتار نهایی: دانشجویان کلاس بتوانند تا پایان ترم، با هدایت استاد درس و با دسترسی به منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی مقاله علمی را طبق ضوابط سومین کنگره ملی پرستاری تهیه نموده و با ارایه آن به کنفرانس، موفق به اخذ پذیرش شوند.

رفتار ورودی:

- یادگیرنده بتواند در مورد يك موضوع به انشاء یا نگارش پردازد.
- یادگیرنده میل به نوشتن داشته باشد.
- یادگیرنده با قواعد اولیه دستور زبان فارسی آشنا باشد.

اهداف آموزشی یا رفتار نهایی

پشتیاز یا رفتار ورودی

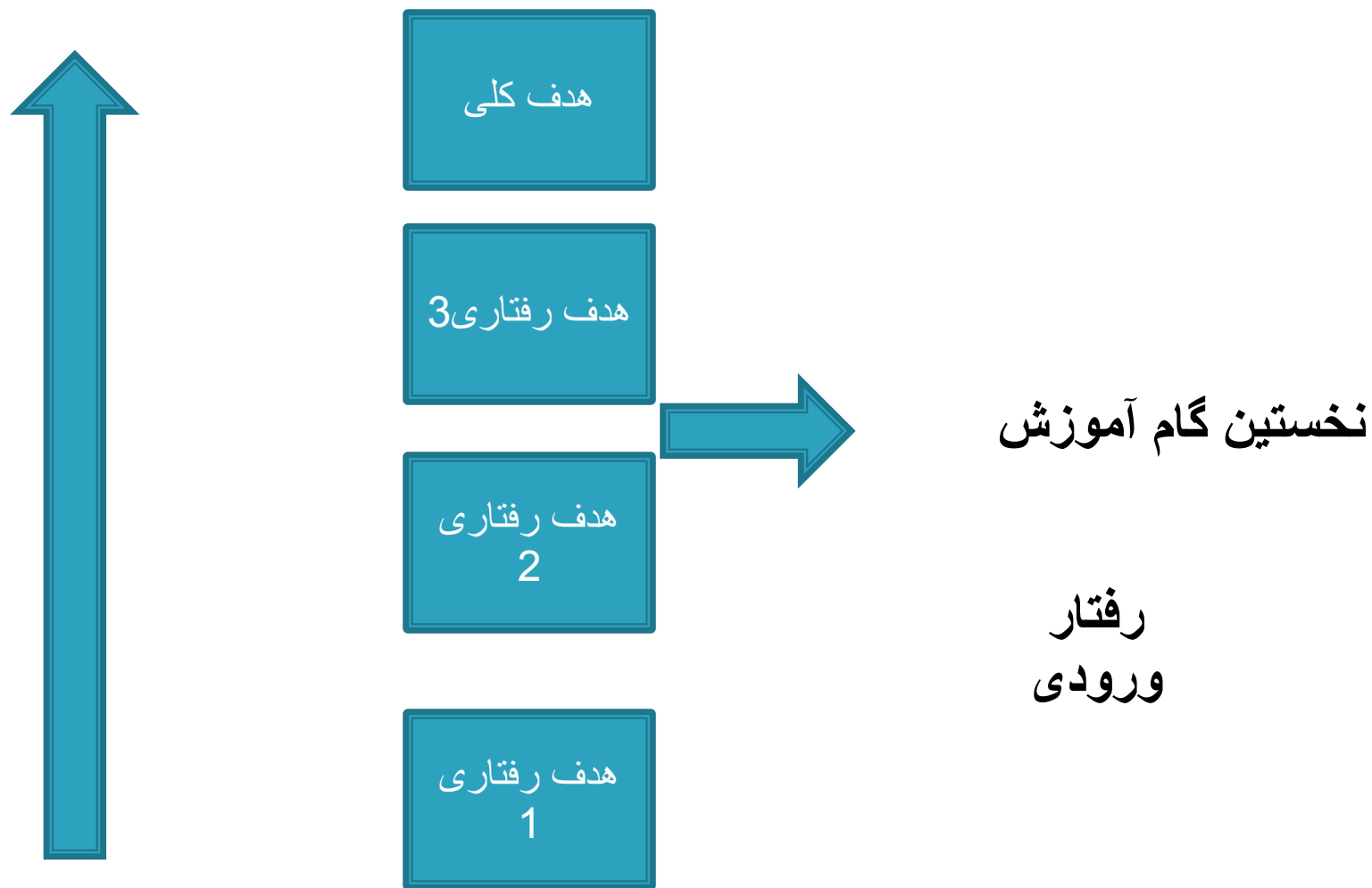
اجزا دقیق تحلیل آموزشی

1. تبدیل هدف کلی به جزئی
2. تبدیل هدف جزئی به هدف رفتاری
3. تعیین ارتباط بین هدفهای کلی و جزئی
4. تعیین رفتار ورودی
5. ارزشیابی تشخیصی
6. تعیین نخستین گام آموزش

تعیین اولین گام آموزشی

- ▶ مدرس باید شناختی از اطلاعات و معاوالت قبلی آنان داشته باشد تا بتواند نقطه شروع تدریس خود را مشخص کند.
- ▶ ارزشیابی تشخیصی به آموزش دهنده کمک می کند تا فعالیت جدید را از کجا شروع کند.

تعیین ارتباط بین هدفهای کلی و جزئی

روش های مختلفی برای مقابله با نواقص رفتارهای ورودی فراگیران

- ▶ آموزش فردی و اجرای شیوه های آموزش اصلاحی
- ▶ مرور رفتارهای ورودی در کلاس بطور جمعی پیش از شروع به آموزش تازه
- ▶ تغییر تکلیف یادگیری به اشکال مختلف تا پیش نیازهای متفاوتی را ایجاب کند.
- ▶ تغییر اهداف و محتوای درس که منجر به تغییر رفتارهای ورودی مورد نیاز شود.

الگوی طرح درس روزانه

شماره جلسه:											
تاریخ:											
نام درس:		موضوع درس:		هدف درس:		مدت جلسه:		تهیه کننده:			
رئوس مطالب	هدفهای جزئی	هدفهای رفتاری	پیش بینی رفتار ورودی	ارزشیابی تشخیصی	نتیجه	مراحل تدریس	روش	وسایل	زمان	فعالیتهاى دیگر	نحوه ارزشیابی پایانی
						۱. آمادگی و ایجاد انگیزه ۲. معرفی درس ۳. ارائه درس ۴. جمع بندی ۵. ارزشیابی ۶. دادن تکلیف و پایان دادن درس					

* این طرح با اندکی تفاوت از کتاب «درس معلمی»، جلد دوم، از انتشارات دفتر تحقیقات و برنامه ریزی و تألیف وزارت آموزش و پرورش اقتباس شده است.

طرح ۲۶ الگوی طرح درس روزانه

هدف کلی

مرحله اول

تحلیل آموزشی

مرحله دوم

اهداف میانی

رفتار ورودی

اهداف جزئی

ارزشیابی تشخیصی

گزینه‌های محتوا-شیوه‌ها و رسانه‌ها

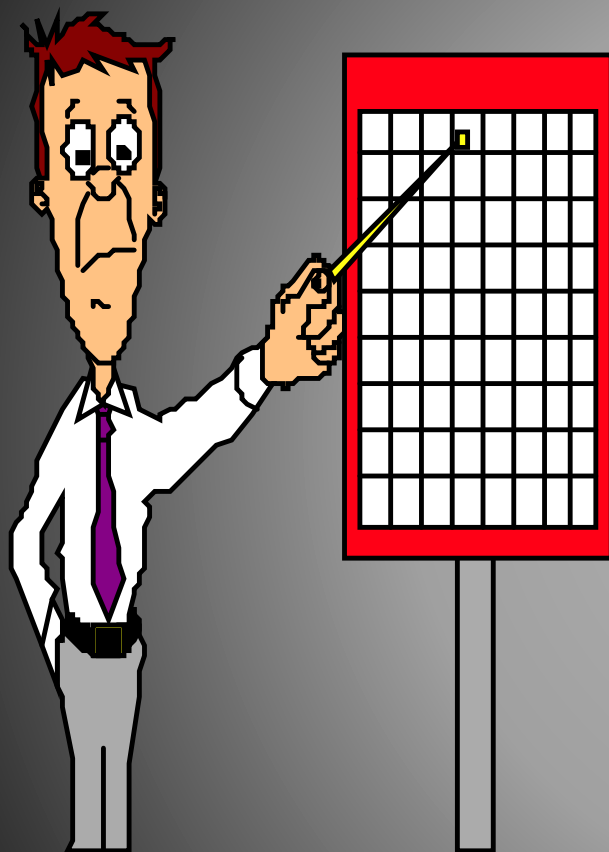
مرحله سوم

تعیین نظام ارزشیابی

مرحله چهارم

محتوای آموزشی

- ▶ محتوای آموزشی، اصول و مفاهیمی هستند که به فراگیران ارائه می شود تا ورود آنان را به فعالیت های آموزشی و نیز رسیدن آنان را به اهداف رفتاری امکان پذیر سازد. محتوای یک برنامه آموزشی بر اساس اهداف آموزشی تهیه می شود و لازم است کلیه مطالب و فعالیت های موجود در آن با اهداف کلی و رفتاری منطبق باشد.

انواع محتوای آموزشی

- موضوعات نظری: شامل حقایق، مفاهیم و دستورالعمل های علمی در تمام زمینه های مرتبط با موضوع
- موضوعات عملی: شامل کلیه کارهایی که فراگیر پس از یادگیری قادر به انجام دادن آنها هستند.

در انتخاب و سازماندهی محتوای برنامه های آموزش سلامت به این سؤالات باید پاسخ داد:

- ▶ آیا محتوای آموزشی، اهداف آموزشی را پوشش می دهد؟
- ▶ آیا محتوای آموزشی، با سطح سواد و قدرت یادگیری فراگیران متناسب است؟
- ▶ آیا محتوای آموزشی، فراگیران را آماده انجام رفتار یا مهارت مورد نظر می کند؟
- ▶ آیا محتوای آموزشی، با روش ارائه مطالب همخوانی دارد؟

نکات ضروری در تهیه و تدوین محتوای آموزشی

- توجه به میزان علاقه، رغبت و توانایی فراگیران نسبت به موضوع
- بیان مفاهیم و اصول مرتبط با هر حوزه از دانش
- رعایت توالی مطالب
- توجه به تازگی موضوع
- همخوانی و سازگاری با ارزش ها و فرهنگ حاکم بر فراگیران
- ارتباط محتوای آموزشی با مسائل و مشکلات روز
- انطباق محتوا با زمان اختصاص داده شده برای آموزش
- توجه به محتوای آموزشی به عنوان پایه ای برای آموزش های بعدی (آموزش مداوم)

سازماندهی محتوای آموزشی

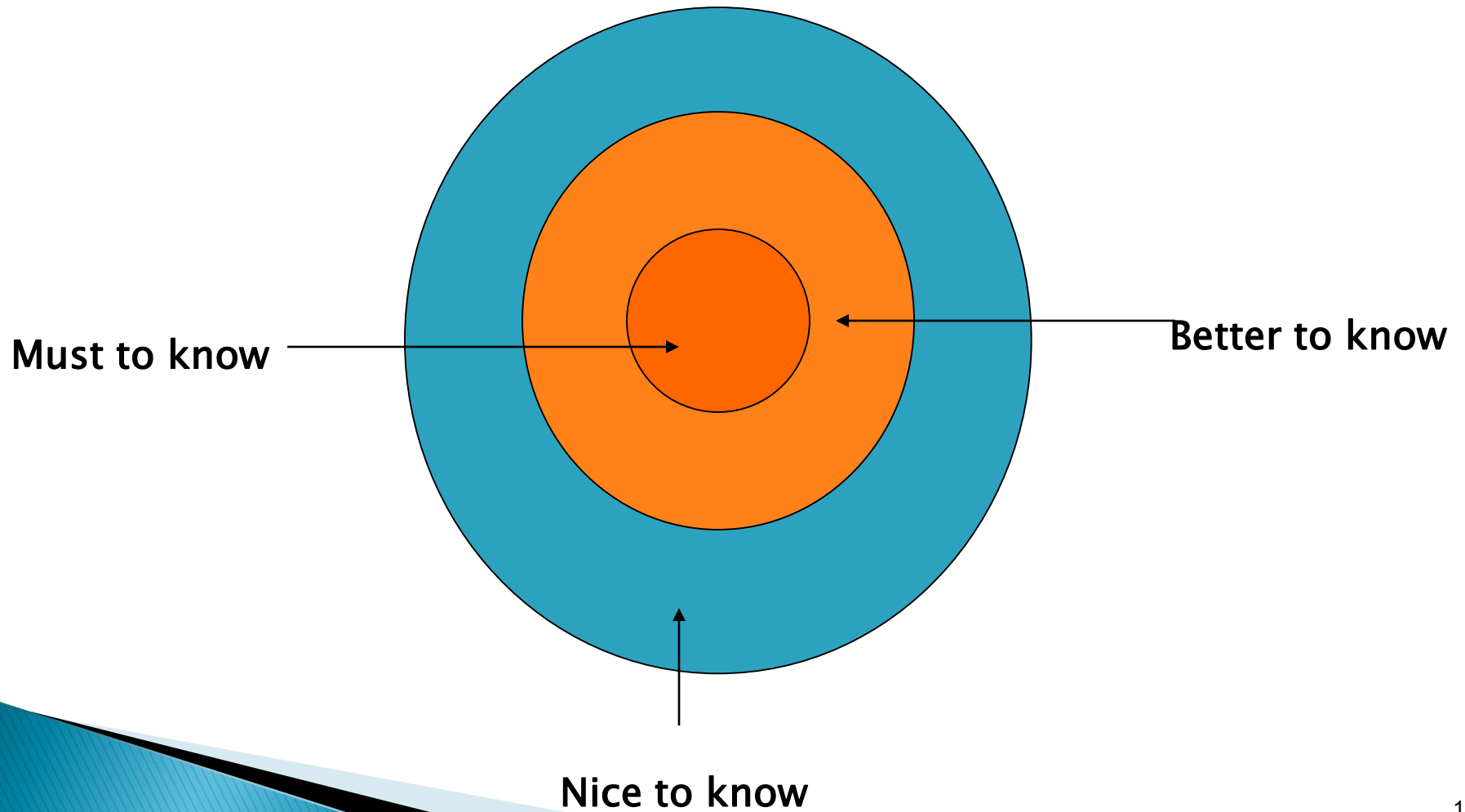
- ▶ توالی درست و ترتیب ارائه مطالب محتوای آموزشی می تواند دستیابی به اهداف آموزشی را ممکن سازد. از طرف دیگر، هر چه مطالب از مفاهیم ساده تر به مفاهیم پیچیده تر ارائه شود، اثربخشی برنامه آموزشی بیشتر خواهد شد.
- ▶ وقتی که ابتدا مسایل عینی تر آموزش داده شوند و پس از آن مسائل انتزاعی طرح شود، این امر موجب ملموس شدن آموزش بر اساس تجربیات و توانایی های فراگیران می شود.

اولویت بندی انتخاب محتوا

► محتوایی که فراگیر باید بداند (Must know) : مانند دانش، نگرش و مهارت هایی که برای ایجاد رفتار در فراگیر لازم و ضروری است.

► محتوایی که فراگیر بهتر است بداند (Better to know) : مانند دانش، نگرش و مهارت هایی که با ایجاد رفتار در فراگیر مرتبط است و دانستن آنها برای انجام رفتار مفید است اما ضرورت فوری ندارد.

► محتوایی که فراگیر خوب است بداند (Nice to know) : مانند دانش، نگرش و مهارت هایی که با موضوع مورد بحث مرتبط است اما یادگیری آنها به طور مستقیم برای انجام رفتار ضروری نیست

PSYCOTD

PSYCOTD

- ▶ Physiopathology
- ▶ Symptom
- ▶ Complication
- ▶ Outcome
- ▶ Treatment
- ▶ Drug
- ▶ Diet

انتخاب رسانه و مواد آموزشی

- ▶ تعیین محتوای آموزش
 - چه مطالبی را باید به فراگیرنده آموخت ؟
- ▶ تعیین روش آموزش
 - برای انتقال مطالب چه روشی مناسبتر است ؟
- ▶ تعیین رسانه ها و وسایل کمک آموزشی
 - برای انتقال محتوای آموزشی از چه لوازم کمک آموزشی میتوان استفاده کرد ؟

انواع روش های آموزشی

- ▶ سخنرانی
- ▶ بارش فکری و ابتکارات ذهنی brain storming
- ▶ نمایش و اجرای تمرین های عملی Demonstration
- ▶ مباحثه
- ▶ پرسش و پاسخ
- ▶ ایفا نقش در نمایش Role Plying
- ▶ بازدید از صحنه های واقعی
- ▶ داستان گویی و نمایش
- ▶ آموزش چهره به چهره

وسایل کمک آموزشی

- ▶ مثال های تصویری
- ▶ پروژکتور و اورهد
- ▶ تخته تحریر گچی
- ▶ تخته های ماهوتی
- ▶ ویدیو
- ▶ فیلم های آموزشی
- ▶ سرودها
- ▶ بازی ها
- ▶ تمرینات

معیار انتخاب وسایل آموزشی

▶ ویژگیهای آموزشی وسیله

- انتقال مطالب جدید
- امکان تکرار فرا گرفته های گذشته
- جلب علاقه فراگیران

▶ ویژگیهای فنی:

- توانایی انتقال پیام
- حمل و نقل
- کاربرد
- سهولت دستکاری و تعمیر

▶ شرایط و امکانات اجرایی

- تعداد فراگیران
- اندازه کلاس
- در دسترس بودن
- اقتصادی بودن

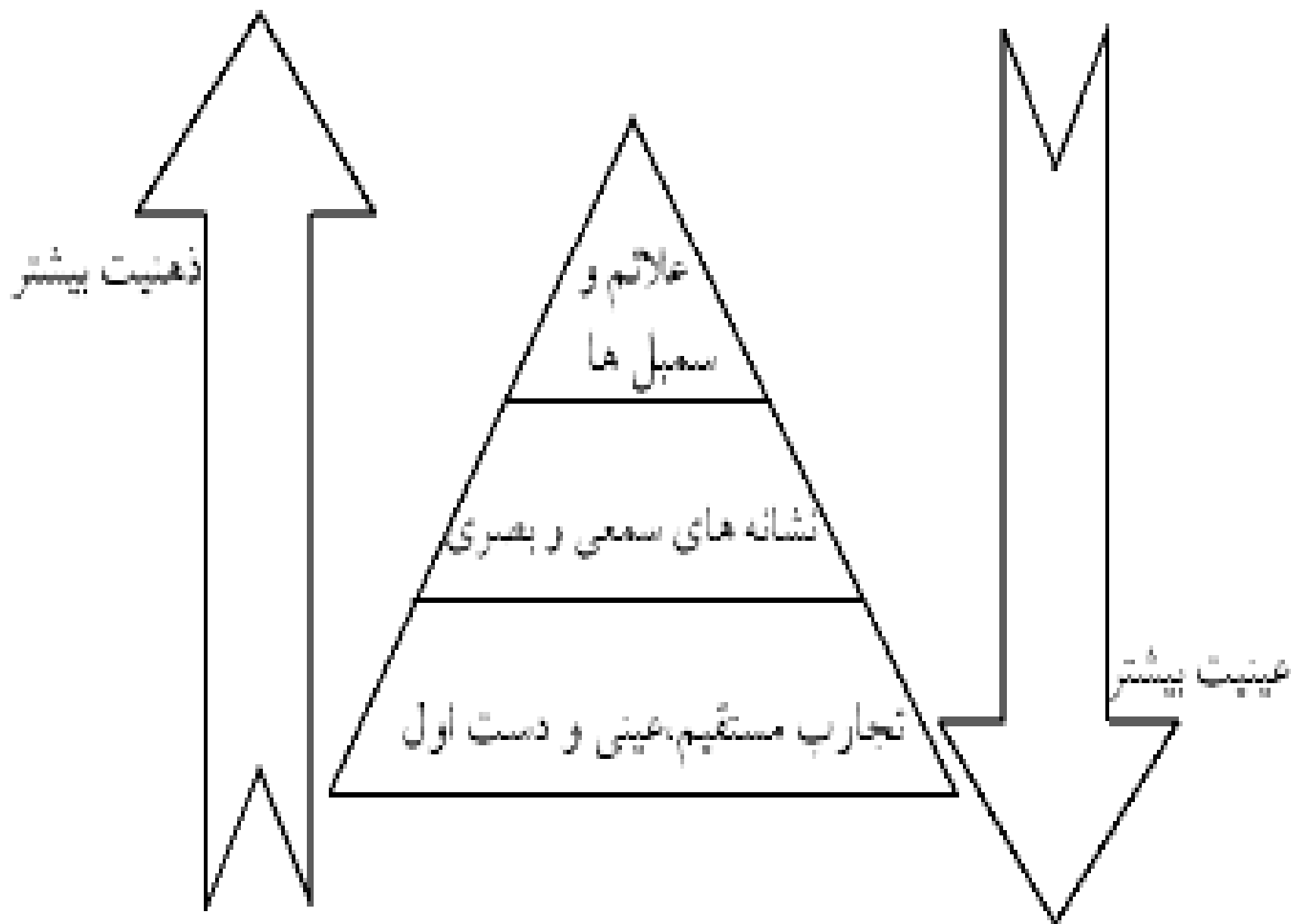
نقش مواد و وسایل در امر آموزش

- ▶ 1- تسهیل در امر یادگیری و درک بهتر مفاهیم انتزاعی
- ▶ 2- فعال نمودن فضای آموزشی و امکان شرکت بیشتر فراگیران .
- ▶ 3- صرفه جویی در زمان و امکانات .
- ▶ 4- افزایش جذابیت تدریس و تنوع محیط کلاس .
- ▶ 5- خارج شدن کلاس از شکل سنتی
- ▶ 6- جلب توجه بیشتر به مطالب ارائه شده در کلاس .

نحوه دسته بندی رسانه های آموزشی

رسانه ها و وسایل آموزشی را می توان از دیدگاههای مختلف تقسیم بندی نمود پاره ای از این دسته بندی ها به شرح زیر است :

- ▶ -براساس برقی و غیربرقی بودن .
- ▶ -براساس سادگی یا پیچیده بودن .
- ▶ -براساس چاپی و غیرچاپی بودن .
- ▶ -براساس ارزان و یا گران قیمت بودن .
- ▶ -براساس نورتاب و یا غیرنورتاب بودن

هدف کلی

مرحله اول

تحلیل آموزشی

مرحله دوم

اهداف میانی

رفتار ورودی

اهداف جزئی

ارزشیابی تشخیصی

گزینه‌های محتوا-شیوه‌ها و رسانه‌ها

مرحله سوم

تعیین نظام ارزشیابی

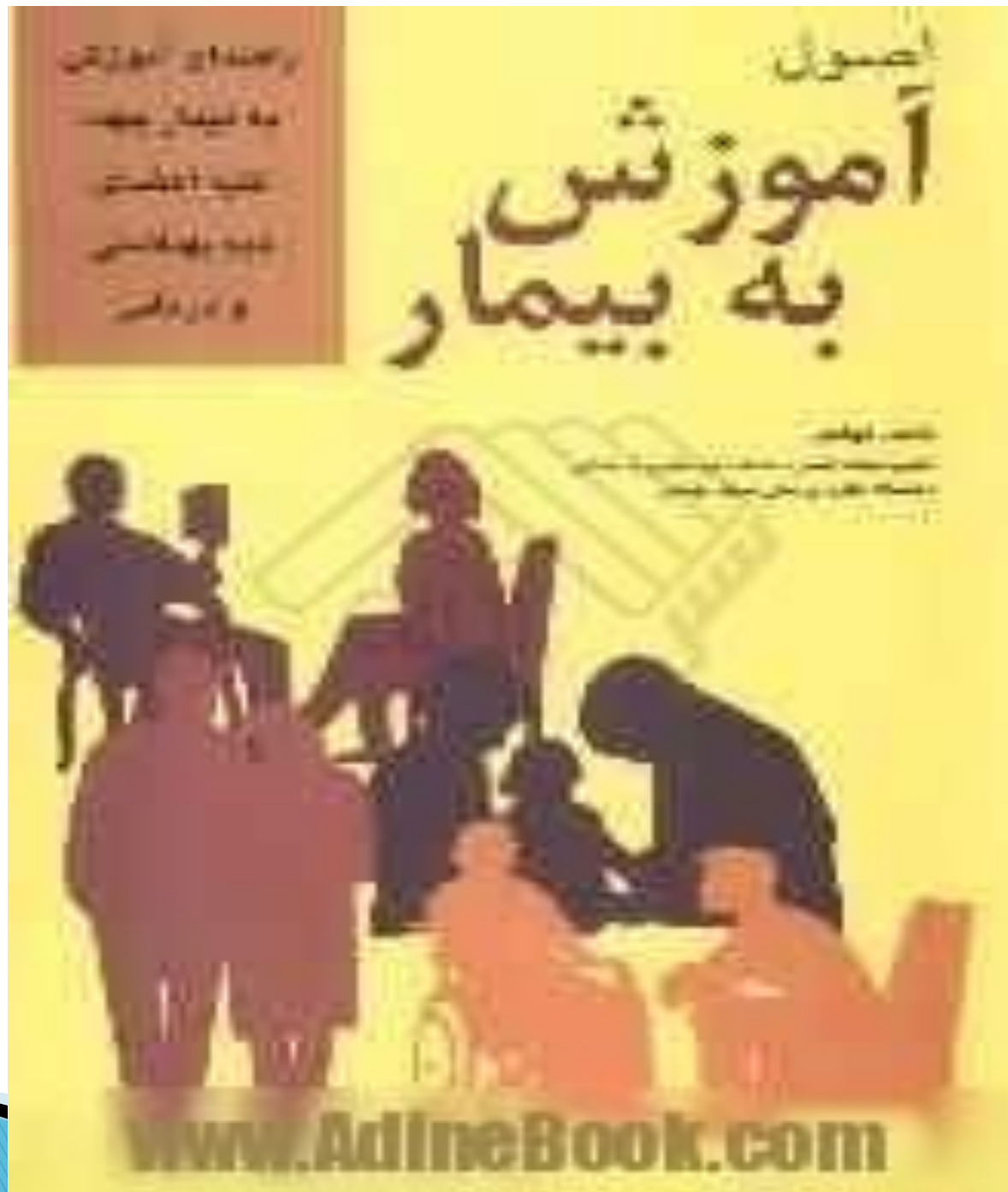
مرحله چهارم

ارزشیابی

▶ ارزشیابی، میزان دستیابی به اهداف را نشان می دهد.

▶ نتیجه ارزشیابی نمایانگر موفقیت یا عدم موفقیت برنامه های آموزشی است. بر اساس نتایج می توان به اصلاح و تقویت برنامه آموزشی پرداخت.

- ▶ اگر برای يك سال نقشه مي کشيد به کشت گندم پردازيد.
- ▶ اگر برای يك دهه برنامه مي ريزيد به دنبال کشت درخت باشيد.
- ▶ اگر برای يك عمر مي انديشيد در پي تعليم و تربيت مردمان براييد.

corbis

با تقدیم احترام